

Politiikkatieteellinen tyyli- ja viittausopas 2013

Toimittanut: Aini Linjakumpu

Tämä versio pohjautuu Mika Luoma-ahon toimittamaan *Politiikkatieteelliseen tyyli- ja viittausoppaaseen*

Sisältö

1. Tentit, esseet ja luentopäiväkirjat
  - 1.1. Tenttiin valmistautuminen ja vastaaminen
  - 1.2. Esseen kirjoittaminen
  - 1.3. Luentopäiväkirja

2. Kuinka kirjallisia töitä kirjoitetaan?
  - 2.1. Lähteiden käyttäminen
  - 2.2. Lähdeviittausten tekeminen: Tekstin sisäiset viitteet
  - 2.3. Lähdeluettelon laatiminen
  - 2.4. Tärkeitä muutoseikkoja
  - 2.5. Hyvä tieteellinen käytäntö tieteellisten tekstien kirjoittamisessa

1. Tentit, esseet ja luentopäiväkirjat

1.1. Tenttiin valmistautuminen ja vastaaminen

Kirjatentti on suomalaisissa yliopistoissa tavallinen opiskelumuoto. Tentittävät oppikirjat ja tutkimuskirjallisuus esittelevät tieteenalalla tehtyä työtä. Laajojenkin kirjapakettien tarkoituksena on perehdyttää opiskelijat omaan tieteenalaan, tehtävän tutkimuksen luonteeseen ja tärkeimpiin saavutettuihin tuloksiin.

Kirjatentit opettavat myös yleisesti hyödyllistä taitoa käydä läpi laajoja asiakokonaisuuksia ja erottaa niistä merkittävät asiat. Koska kirjatentit tapahtuvat pääasiassa itseopiskeluna, on kysymys myös oman ajattelun ja päätöksentekokyvyn kehittämisestä. On pystyttävä laajojen tekstimassojen keskellä vastaamaan kysymykseen siitä, mikä käsiteltävässä asiassa on olennaista ja mieleen painamisen arvoista. Kunkin opintojakson kohdalla kannattaa ensiksi pohtia sitä, millaisesta opintokokonaisuudesta ja kirjoista on kysymys. Vaikka tästä ei saisikaan heti täyttä selvyyttä, on joka tapauksessa hyödyllistä miettiä, miksi jokin kirja tai opintojakso on tieteenalan kannalta niin keskeinen, että se on sisällytetty tutkintoon. Opintopajaan tekstit auttavat tässä.

Ennen tarkempaa lukemista kannattaa kirjojen sisällöstä ja tavoitteista muodostaa yleiskuva. Tätä tarkoitusta varten hyödyllisiä ovat sisällysluettelot, johdannot, esipuheet ja esittelytekstit – vaikka monet eivät niihin juuri kiinnitäkään huomiota. Tarkempaan perehtymiseen on käytössä monia erilaisia lukutekniikoita, ja jokaisen on syytä löytää omansa. On hyvä kokeilla erilaisia lukutapoja, esimerkiksi kursorista lukemista erotettuna syvällisemmästä tai pohdiskelevasta lukemisesta. Kursorisen lukemisen tarkoituksena on käydä teksti alustavasti läpi pysähtymättä vielä niihin kohtiin, joiden merkitys ei heti avaudu. Ongelmallisiksi jääneet

kohdat ratkeavat usein seuraavalla lukukerralla, jonka tarkoituksena on tekstin sisällön tarkempi pohtiminen ja sen varsinainen omaksuminen. Opiskeltavan tekstin läpikäyminen kahdesti tai useammin parantaa huomattavasti sen omaksumista. Eri lukukerroilla lukijan näkökulma tai tavoitteet suhteessa tekstiin voivat vaihdella.

Omien muistiinpanojen tekeminen opiskeltavista kirjoista on erittäin suositeltavaa. Paitsi että muistiinpanojen tekeminen itsessään helpottaa asioiden mieleen painamista, mahdollistaa se nopean ja tehokkaan palaamisen kirjan pariin opintojen myöhemmässä vaiheessa, esimerkiksi kirjallista työtä tehdessä. Näin on erityisesti silloin, jos muistiinpanot on tehty huolellisesti kirjan sivunumerot mainiten. Koskaan ei kannata luottaa siihen, että lukemalla vain muiden tekemät alleviivaukset voisi oppia kirjan keskeisen sisällön.

Kirjatenttejä suoritettaessa kannattaa kiinnittää huomiota niihin toisistaan hieman poikkeaviin kirjallisuudenlajeihin, joita tieteenalan tutkintovaatimuksista yleensä löytyy. Kirjan luonne vaikuttaa myös siitä tehtäviin tenttikysymyksiin ja hyvälle vastauksille asetettaviin vaatimuksiin. Yleensä oppikirjojen osuus painottuu perusopintovaiheessa. Otteeltaan enemmän tutkimuksellisissa, keskusteleivissa tai kriittisissä teoksissa korostuu lukijan kyky ymmärtää kirjoittajien argumentaatiota, suhteuttaa sitä toisiin kirjoittajiin ja ajankohtaisiin tapahtumiin ja myös kriittisesti arvioida esitettyjä kantoja ja tulkintoja.

Hyvä tenttivastaus osoittaa aina, että tentittävä teos on luettu ja vastaaja hallitsee sen pääsisällön. Hän osaa myös soveltaa kirjan tietoja vastauksessa edellytettävällä tavalla. Vastaus tapahtuu kirjan tietojen perusteella, mielellään kirjaan viitaten ja sen kanssa keskustellen. Hyvä tenttivastaus on riittävän laaja, mutta silti tiiviisti rakennettu ja ytimekäs. Yhden sivun tai sitä suppeammassa vastauksessa on yleensä hyvin vaikea osoittaa riittävää kirjan tietojen hallintaa.

Tenttikysymys pitää lukea huolellisesti. Usein avainasemassa on jokin kysymykseen sisältyvä kehoitus: luettele, kuvaile, kerro esimerkkien avulla, vertaa, pohdi, arvioi. Jokainen näistä edellyttää hieman erityyppistä vastausta. Jos kysymyksessä pyydetään luettelemaan johonkin asiakokonaisuuteen liittyvät tärkeimmät asiatiedot, arvostellaan vastaus tässä tehtävässä onnistumisen perusteella. Pohdiskelevaa tai kriittistä otetta edellyttävä kysymys puolestaan arvioidaan oman tehtävänasettelunsa perusteella. Jos kysymyksessä edellytetään asian käsittelemistä jostain määrätystä näkökulmasta (esim. ”Valtion käsite Marxin mukaan”), on tätä ohjetta noudatettava.

Hyvä tenttivastaus on konkreettinen ja havainnollinen: siinä voidaan esitellä asian eri puolia hyvin valittujen esimerkkien kautta tai osoittaa ajatuksen käytännöllinen sovellus. Hyvä vastaus on tarkka sen suhteen, kenen mielipiteiden tai näkökantojen mukaan asiaa kulloinkin käsitellään. Esimerkiksi ”demokratiasta” puhuttaessa syntyvät ratkaisevat erot siitä, kenen ajattelijan tai minkä oppisuunnan kautta käsitettä kulloinkin lähestytään. Tulkintojen suhteuttaminen muihin kilpaileviin tulkintoihin on aina meriitti. Usein vastaus on myös hyvä sitoa aikaan ja paikkaan.

Hyvä tenttivastaus on hyvin jäsennelty ja kieliassultaan moitteeton. Hyvä jäsentely parantaa huomattavasti tekstin kykyä välittää asiasisältöjä. Kieliasultaan huonossa tekstissä kohdistuu lukijan huomio toissijaisiin virheisiin sisällön kustannuksella. Vastauksessa kannattaa välttää pelkillä yleistiedoilla tai omilla mielipiteillä vastaamista, koska todella harvoin johtaa hyvään tulokseen. Yleistiedot tai näkemykselliset mielipiteet on syytä nivoa tentittävän kirjan sisältöön, jotta ne olisivat mielekkäitä tenttivastauksissa.

Jos tenttiin on valmistautunut hyvin ja hallitsee kirjojen asiasisällön, voi tenttiin vastaaminen olla antoisa ja oivalluksia synnyttävä kokemus. Monesti voi havaita, kuinka vasta kirjoittamaan ryhtyessä kirjan sisällön näkee jossain uudessa valossa. Jos tentin arvosana ei tunnu oikealta suhteessa vastaukseen, kannattaa asiasta mahdollisimman pian keskustella tentaattorin kanssa. Tenttivastauksia säilytetään vähintään puoli vuotta, mutta asia on syytä selvittää sen ollessa tuore – jo inhimillisten virheiden poissulkemiseksi. Monesti melko pienet muutokset vastaustekniikassa tai kysymystyyppien hahmottamisessa riittävät parantamaan tuloksia.

1.2. Esseen kirjoittaminen

Essee on kirjoitelma, jossa kuvataan, pohditaan tai selitetään jotakin asiaa tai ongelmaa rajatun teeman sisällä. Vaikka esitystavaltaan essee on vapaamuotoisempi kuin esimerkiksi proseminarityö tai tieteellinen artikkeli, sen laatimisessa tulee kuitenkin noudattaa akateemisen kirjoittamisen sääntöjä. Tärkeintä on muistaa, että essee ei ole pelkkä referaatti. Essee vastaa opiskelijan itse itselleen asettamaan (tutkimus)kysymykseen ja/tai perustelee opiskelijan itsensä kehittämän väitteen tai näkökulman käyttäen hyödyksi muun muassa luennoilla ja kirjallisuudessa esitettyjä tietoja sekä mahdollisesti muuta erikseen sovittua lähdeaineistoa. Essee pohjautuu siis lähdekirjallisuuteen, mutta erilaisten tulkintojen etsiminen ja omien näkemysten persoonallinen esittäminen kuuluu olennaisena osana esseen kirjoittamiseen. On kuitenkin syytä muistaa, että omien näkemysten esittäminen ei tarkoita pelkästään mielipiteiden julkituontia – valittua aihetta tulee käsitellä analyttisellä ja pohdiskelevalla otteella.

Esitettyjen asioiden tulee muodostaa jollakin tapaa looginen kokonaisuus. Essee voi rakentua esimerkiksi lähdekirjallisuuden arvioinnista ja arvioinnin tulosten erittelystä. Esseessä voi myös vertailla keskenään eri kirjoittajien näkemyksiä jostakin aiheesta tai ilmiöstä. Siinäkin tapauksessa ei erilaisten näkemysten referoiminen ole riittävää vaan lisäksi tulisi pohtia tulkintojen erilaisuuden syitä ja taustoja. Yksinkertaistaen voi sanoa, että essee on *näkökulma*. Essee ei pyri kertomaan kaikkea kaikesta (tai edes yhdestä asiasta) vaan se perustelee olemassaolonsa valitusta tutkimusongelmasta käsin. Esseen tarkoitus on välittää lukijalle joku mielenkiintoinen ajatus, teoria tai lähestymistapa.

Esseitä kirjoittaessa aineistona voi käyttää tutkimuskirjallisuuden ohella myös internetmateriaalia, sanomalehtiä, erilaisia populaari- ja tiedeartikkeleja tai muuta kirjallisuutta. Lähdeaineistona käytettävästä kirjallisuudesta on kuitenkin sovittava esseen aiheen antaneen opettajan kanssa. Hyvä essee etenee loogisesti ja johdonmukaisesti.

Esseissä tulee olla *johdanto, aiheen käsittely ja johtopäätökset*. Johdannossa ilmaistaan selkeästi esseen tehtävänasettelu, eli mitä esseessä pyritään tarkastelemaan. Johdannossa ”johdatellaan” aihepiiriin ja samalla motivoidaan aiheen relevanssi uuden poliittisen toiminnan kannalta. Johdanto on vähintään puoli sivua (jos kyseessä on lyhyt essee) ja noin sivu, puolitoista, kun kyseessä on pitempi essee. Johdannossa on yleensä tarpeen kuvata lukijalle millä tavalla työ tulee etenemään.

Johdantoa seuraa asian varsinainen käsittely, joka on esseen laajin osa. Siinä aihetta käsitellään esseen tehtäväasettelun kannalta tarkoituksenmukaisella tavalla. Käydään läpi keskeiset asiat ja erilaiset määrittelyt; analysoidaan, vertaillaan, pohditaan kriittisesti ja

esitetään tulkintoja. Käsittelyosiossa voi olla alaotsikoita, varsinkin jos essee on pitkä (yli kuusi sivua). Lukujen tai alalukujen välissä on normaali rivinvaihto, mutta *ei sivunvaihtoa*.

Esseen lopetus koostuu yhteenvedosta tai johtopäätöksistä, jossa kiteytetään asiat, näkemykset ja tulkinnat, joita esseessä on esitetty. Yhteenvedo tai johtopäätökset perustelevat esitettäviä tuloksia ja tulkintoja. Lyhyissä esseissä tulee kuitenkin varoa liiallista toistoa. Esseen lopetuksessa voi myös esittää mahdollisia jatkokysymyksiä ja/tai kuvailla omaa esseen kirjoittamistaan oppimisprosessina. Esseen viimeisen kappaleen tulisi päättää työn niin, ettei asia jäisi ikään kuin ”roikkumaan”, keskeneräiseksi.

Käsiteltävien teosten ja muun mahdollisen aineiston käyttö on dokumentoitava tarkasti lähdeviittein. Lähteistä tulee tehdä lähdeluettelo. Esseen kieliasuun on syytä kiinnittää suurta huomiota. Esseen sisältöä ja kieltä ei voi erottaa toisistaan – ne muodostavat yhtenäisen kokonaisuuden. Jos joku kielellinen ilmaus on epätarkka, voi myös asia jäädä lukijalta ymmärtämättä. Perusvaatimuksena on, että teksti on kieliopillisesti virheetöntä. Tämän lisäksi esseissä tulee pyrkiä tehokkaaseen asiatyylisiin, puhekielisiin, kuulu tieteelliseen ilmaisuun. Käsitteitä tulee käyttää selkeästi ja yksiselitteisesti; asia ilmaistaan huolellisesti, luontevasti ja vaihtelevasti ilman liian pitkiä tai monimutkaisia virkkeitä. Vaikka tavoitteena onkin hyvä, virheetön kielenkäyttö ja toimiva asiatyyli, tekstin ei tarvitse olla kuivaa tai tylsää.

Esseen arvostelu kohdistuu edellä käsiteltyihin sisältö- ja muototekijöihin. Esseen arvioinnissa tarkastellaan muun muassa asiasisällön paikkaansa pitävyyttä, rakenteen johdonmukaisuutta sekä tekstin tyyliä, kieliasua ja oikeinkirjoitusta. Sisällön osalta huomiota kiinnitetään tehtävänasettelun tai väittämän omintakeisuuteen, argumentointiin ja muihin omaperäisyyttä ja itsenäistä oivallusta esiin tuoviin seikkoihin.

On tärkeää muistaa, että kirjoittaminen on prosessuaalista työtä. Kirjoittamaansa tekstiä on hyvä lukea ensin itse useampaan kertaan sekä hioa, pohtia ja parantaa. Usein omalle tekstilleen tulee kuitenkin sokeaksi. Siinä vaiheessa sitä voi luettaa muilla. Tekstin luettaminen ja palautteen saaminen ovatkin olennainen osa akateemista kirjoittamista. Muista itsekin tarjoutua erilaisten tekstien lukijaksi. Kirjoittamisesta oppii lukemalla yhtä paljon kuin kirjoittamalla!

Esseiden pituudet

Esseillä korvataan yleensä tietty määrä opintopisteitä, jonka vuoksi esseiden pituudet vaihtelevat tilanteesta riippuen. Seuraavassa on esitetty määrälliset vaatimukset esseille.

1 opintopiste tarkoittaa n. 27 tuntia työskentelyä.

1 op (n. 27 tuntia työskentelyä): 1500–1800 sanaa (noin 5–6 tekstisivua; noin 3–5 tieteellistä lähdettä)

2 op (n. 54 tuntia työskentelyä): 3000–3600 sanaa (noin 10–12 tekstisivua; noin 5–8 tieteellistä lähdettä)

3 op (n. 81 tuntia työskentelyä): 4200–4800 (14–16 tekstisivua; noin 7–9 tieteellistä lähdettä)

4 op (n. 108 tuntia työskentelyä): 5200–5800 sanaa (noin 17–19 tekstisivua; noin 8–11 tieteellistä lähdettä)

5 op (n. 135 tuntia työskentelyä): 6000–6700 sanaa (noin 20–22 tekstisivua; noin 9–12 tieteellistä lähdetä)

Edellä mainittujen sivumäärien lisäksi esseessä tulee olla erillinen kansilehti (ja mahdollinen sisällysluettelo) sekä lähdeluettelo.

Huom: Vaatimuksissa voi olla opettajakohtaisia eroavaisuuksia. Yleensä on suositeltavaa, että tehdään kahden tai kolmen opintopisteen esseitä, pikemminkin kuin niitä lyhempiä tai pitempiä.

Tieteelliset lähteet ovat pääsääntöisesti artikkeleja ja kirjoja eli akateemisia jurnaaleja, monografioita ja toimittuja kirjoja. Kyseiset kirjalliset, tieteelliset lähteet voivat olla myös sähköisessä muodossa (esimerkiksi yliopiston kirjaston tietokantojen kautta etsittyjä). *Wikipedia ja sitä vastaavat internetlähteet eivät ole lähtökohtaisesti hyväksyttäviä tieteellisiä lähteitä.* Esseissä käytettäväksi tieteellisiksi lähteiksi ei myöskään yleensä katsota luentomuistiinpanoja tai luentojen pohjalla olevia powerpoint-dioja – varsinkaan jos kyseisistä asioista on helposti löydettävissä artikkeleita tai muita tieteellisiä lähteitä. Empiiristen ilmiöiden kuvaamiseen voidaan käyttää myös medialähteitä. Ne eivät voi olla kuitenkaan yksinomaisia esseiden lähteitä, vaan esseissä tulee olla yllämainittu määrä ns. tieteellisiä lähteitä.

1.3. Luentopäiväkirja

Luentopäiväkirjoja kirjoitetaan joillakin luennoilla luentotenttien asemasta. Niiden tarkoituksena on omien luentomuistiinpanojen analysointi ja ”toisinkirjoittaminen”. Ideana on työstää luennoilla esiin tulleita asioita, ajatuksia ja kysymyksiä kirjoittamalla kommentteja ja suhteuttamalla luentojen sisältöjä myös muuhun opittuun ja omiin kiinnostuksen kohteisiin. Luentopäiväkirjan voi kirjoittaa jäsentäen luentokerroittain tai käsiteltyjen aiheiden, kysymysten tai näkökulmien perusteella. Luentopäiväkirja on siis luonteeltaan omien luentomuistiinpanojen tiivistämistä omien kommenttien, huomautusten ja kritiikin kera.

Luentopäiväkirja ei ole referaatti, jossa luennon asiat toistetaan omin sanoin. Se ei myöskään ole tiivistelmä, jossa olennaiset asiat toistetaan. Tiivistelmäisyyttä tai referaatinomaisuutta ei poista sekään, että sinne tänne tekstiin on ripoteltu lyhyitä ja irrallisia hyväksymisen tai ”ihmettelyn ilmauksia”. Kronologinen tapa jäsentää luento saattaa tarjota riittävän punaisen langan luentopäiväkirjan tekemiselle. Toisaalta luentopäiväkirjassa voidaan nostaa esille jokin tietty ongelma tai näkökulma, jota käsitellään luentojen valossa.

Luentopäiväkirja antaa oikeuden korostaa minää. Yleensä akateemisessa tekstimaailmassa on opittu, että minää ei pidä tuputtaa asian ja lukijan väliin. Opiskelutehtävän ja varsinkin luentopäiväkirjan funktio on hieman toinen: lukija eli sensori on kiinnostunut juuri kirjoittajan näkemyksistä, tulkinnasta ja ymmärryksestä. Luennon annin hän yleensä tuntee läpikotaisin.

Luentopäiväkirjan pituudet määritellään luentokohtaisesti.

Lopuksi lyhyt konkreettinen esimerkki: Opiskelija on osallistunut luentosarjaan, jossa islamilaisuutta ovat käsitelleet oikeustieteen, kansainvälisen politiikan ja sosiologian asiantuntijat. Opiskelijalla on mahdollisuus tyytyä referoimaan luentojen olennaisen annin

siinä järjestyksessä, jossa luennot on alkujaan pidetty. Toisaalta hän voi asettaa itselleen tehtävän tai ongelman, jonka pyrkii itse tekstissään ratkaisemaan. Hän päättää pohtia hunnun käytön problematiikkaa eri luennoitsijan antamin eväin, jolloin hän tulee tehneeksi omannäköisensä kokonaisuuden koko luentosarjasta. Tästä luentopäiväkirjassa pitkälle on kysymys: asioiden yhteyksien ymmärtämisestä, omakohtaisesta pohdinnasta ja omannäköisestä lopputuloksesta.

2. Kuinka kirjallisia töitä kirjoitetaan?

2.1. Lähteiden käyttäminen

Oli kyseessä sitten lyhyt essee tai täysimittainen tutkielma, opettajat ja ohjaajat odottavat, että opiskelija muodostaa kirjallisissa töissään omia argumenttejaan käyttäen apunaan erilaisia lähteitä. Toisin sanoen opiskelijan tulisi pyrkiä yhdistämään omia ideoitaan ja muualta saamaansa tietoa erilaisiksi näkökulmiksi ja väittämiksi sekä dokumentoida nämä mahdollisimman tarkasti. Dokumentoinnilla tulisi pyrkiä siihen, että työn lukija itse voi niin halutessaan käytetyistä lähteistä arvioida opiskelijan muodostamien väittämien ja niitä tukevien seikkojen paikkansapitävyyttä tai vakuuttavuutta. Dokumentointi tehdään lähdeviittausten ja lähdeluettelon avulla.

Periaatteessa kaikki ne kirjallisissa töissä esitetyt ajatukset, tiedot, väittämät tai käsitteet, jotka eivät ole kirjoittajan omia, tulee dokumentoida. Tämä periaate voi olla osin tulkinnallinen: joskus on vaikea määrittää, milloin teksti perustuu kirjoittajan omaan ajatteluun ja milloin se tukeutuu jonkun muun teksteihin. Tämän vuoksi on hyvä lähtökohta se, että viittaa kaikkiin niihin lähteisiin, joita käyttää kirjallisen työn tekemisessä tai sen tukena. Tätä voidaan pitää välttämättömänä laadukkaalle ja eettisesti kestäväälle tieteelliselle diskurssille, joten sitä on syytä opetella ja harjoitella kunnolla.

Politiikkatieteellisissä oppiaineissa on päädytty soveltamaan tekstinsisäisten viitteiden käyttöä. Tämä ei kuitenkaan estä alaviitteiden käyttöä tekstissä (loppuviitteitä ei kuitenkaan suositella käytettäväksi). Alaviitteisiin voi kirjoittaa tekstiä (esimerkiksi tarkennuksia tai lisäyksiä varsinaiseen tekstiin) ja niissä voi viitata lähteisiin, mutta alaviitteisiin ei tule kirjoittaa viitattujen teosten lähdetietoja, vaan nämä tulee kirjoittaa ohjeiden mukaisesti lähdeluettelon.

Koska tieteellinen yhteisökin alkaa olla kaksikielinen, kaikki kirjalliset työt politiikkatieteissä voi kirjoittaa suomen tai englannin kielellä, ellei toisin mainita. Dokumentointi tulee tehdä valitun kielen mukaan, eli lähdeviittaukset ja -luettelo tulee olla tehty samalla kielellä.

2.2. Lähdeviittausten tekeminen: Tekstin sisäiset viitteet

Tekstinsisäisissä viitteissä viittaus lähteeseen tehdään leipätekstissä sen virkkeen tai niiden virkkeiden lopussa, missä lähdettä käytetään. Lähdeviittaus tehdään kirjoittamalla sulkeisiin viitattavan lähteen tekijän sukunimi, julkaisuvuosi ja viitattun sivun numero seuraavan esimerkin mukaisesti:

- ...xxx (Morgenthau 1946, 197).

Pisteen paikka viitteen lopussa määrittää sen mihin tekstiosioon viitteellä viitataan. Tässä on olemassa kaksi perusvaihtoehtoa. Jos piste kirjoitetaan sulkumerkin perään (kuten yllä),

viittaus koskee vain tätä *nimenomaista virkettä*. Kun viitataan *useampaan* virkkeeseen, viimeisen virkkeen perään laitetaan piste ja viitteen loppuun ennen sulkumerkkiä laitetaan myös piste:

- ...xxx. (Morgenthau 1946, 197.)

Viitteessä tekijän sukunimen ja vuosiluvun välillä ei ole pilkkua. Mikäli viitataan asiaan, joka sijaitsee alkuperäisessä tekstissä useammalla kuin yhdellä sivulla, kirjoitetaan kaikki viitattavat sivut (mutta vain viitattavat sivut, ei ylimääräisiä sivuja!), kuten esimerkiksi seuraavassa (ensimmäinen muoto viittaa yhteen virkkeeseen ja toinen useampaan lauseeseen):

- ...xxx (Wendt 1999, 194, 201–215). TAI
- ...xxx. (Wendt 1999, 194, 201–215.)

Mikäli viitataan koko lähde teokseen tai sen sisältämään asiaan tai argumenttiin, sivunumeroita ei kirjoiteta. Esimerkiksi jos haluaa viitata Benedict Andersonin teoksessaan *Imagined Communities* käsitteellistämään kuvitteellisen yhteisön käsitteeseen, se voidaan tehdä seuraavasti:

- ...xxx (Anderson 1991). TAI
- ...xxx. (Anderson 1991.)

Viittaamalla kokonaisuun teoksiin edellisen esimerkin tapaan ei kuitenkaan tule kiertää yksilöidympää dokumentointia. Koko teokseen viitataan vain silloin kun todella viitataan koko teokseen!

Mikäli tekijöitä on useampia kuin yksi ja vähemmän kuin neljä, kirjoitetaan kaikkien kirjoittajien nimet listana käyttäen pilkkua ja ”&”-merkkiä. Esimerkiksi:

- ...xxx (Juppi, Peltokoski & Pyykkönen 2003). TAI
- ...xxx. (Juppi, Peltokoski & Pyykkönen 2003.)

Mikäli kirjoittajia on neljä tai useampia, kirjoitetaan ensimmäisenä mainittu tekijän sukunimi ja sen perään ”et al.” Lähdeluetteloon kirjoitetaan kaikkien kirjoittajien nimet.

Huomaa, että jos viitataan esimerkiksi toimitetussa teoksessa olevaan yksittäiseen artikkeliin, merkitään viite artikkelin kirjoittajan, ei koko teoksen toimittajien mukaan.

Mikäli tekijä ei ole henkilö vaan jokin muu taho, viitataan lähteen nimeen:

- ...xxx (The White House 2002, 76). TAI
- ...xxx. (The White House 2002, 76.)

Mikäli viitataan useampaan kuin yhteen lähteeseen samassa viittauksessa, erotetaan lähteet puolipisteellä. Esimerkiksi:

- ...xxx (Schmitt 1985, 75–76; Voegelin 1986, 15, 82). TAI
- ...xxx. (Schmitt 1985, 75–76; Voegelin 1986, 15, 82.)

Mikäli viittaus tehdään laajempaan keskusteluyhteyteen, lukijaa voi viittauksessa opastaa katsomaan ”ks.” (tai ”see” jos tutkielman kielenä on englanti) lähdeä. Jos tietoa on saatavilla useista lähteistä, joista mainitaan esimerkki tai esimerkkejä, käytetään muotoa ”ks. esim.” (tai ”see e.g.”). Mikäli halutaan ilmaista, että myös tästä lähteestä löytyy samansuuntaista tietoa, käytetään muotoa ”ks. myös” (tai ”see also”). Lukijaa voi myös opastaa vertaamaan ”vrt.” (tai ”cf.”) lähdeä, jos esittää väitteen, jota on esimerkiksi kritisoitu aikaisemmassa kirjallisuudessa. Esimerkiksi (huomaa isot ja pienet alkukirjaimet):

- ...xxx (uusrealismista ks. esim. Waltz 1979; vrt. Ashley 1984, 24–28). TAI
- ...xxx. (Uusrealismista ks. esim. Waltz 1979; vrt. Ashley 1984, 24–28.)

Jos viitataan kaksi tai useamman kerran peräkkäin samaan lähteeseen ja samaan sivuun, voidaan käyttää muotoa *emt.* tai *ibid.*

- ...xxx (*emt.*) / ...xxx (*ibid.*). TAI
- ...xxx. (*Emt.*) / ...xxx. (*Ibid.*)

Jos viitataan kaksi tai useamman kerran peräkkäin samaan lähteeseen, mutta eri sivuun, asia voidaan merkitä näin (huomaa pisteet, pilkut sekä isot ja pienet alkukirjaimet):

- ...xxx (*emt.*, 23) / ...xxx (*ibid.*, 23). TAI
- ...xxx. (*Emt.*, 23) / ...xxx. (*Ibid.*, 23.)

Summa summarum: lähdeviitteiden tekemisessä on *kaksi* perusmuotoa ja pisteen paikat määrittelevät, mihin viittaus kohdistuu. Seuraavassa tekstissä Durkheim-viite kohdistuu ensimmäiseen virkkeeseen ja Foucault-viite sen jälkeisiin lauseisiin:

Yhteisissä tilaisuuksissa ja toiminnoissa ei ole siis kyse pelkästään yhteisön jäsenten ”viattomasta” yhdessäolosta, vaan jokaisessa tapaamisessa, tilaisuudesta ja yhteydenpidossa rakennetaan, oikeutetaan ja ylläpidetään ”oikeanlaista” uskonnollisuutta ja uskonelämää (Durkheim 1980, 342–343). Sisäänpäin kääntyminen vahvistaa toiminnallista yhteyttä, omaa uskonnollista identiteettiä ja ryhmäidentiteettiä liikkeen muiden jäsenten kanssa. Se rakentaa osaltaan eroa yhteisön ja ulkopuolisen maailman välillä. Kyse on samalla ajan ja tilallisuuden hallitsemisesta. Eri toimintamuodoilla ja yhteisillä tekemisillä liikkeeseen kuuluvat ihmiset tulevat osaksi valtasuhteiden matriisia, jossa he ovat yhteisöllisen kontrollin ja valvonnan alaisina. (Foucault 1980, 162–177, 193.)

Virkkeen sisäisen lähdeviittauksen voi tehdä myös muualle kuin virkkeen tai virkkeiden loppuun. Lähdeviite voi olla myös heti tekstin kirjoittajan jälkeen, jos kirjoittaja on mainittu tekstissä. Tässä viittausmuodossa pitää kuitenkin olla tarkkana, jotta voidaan hahmottaa mihin lainaus loppuu. Seuraavassa on esimerkki kirjoittajan nimeen yhdistetystä viitteestä:

Foucault’n (1980, 162) mukaan sisäänpäin kääntyminen vahvistaa toiminnallista yhteyttä, omaa uskonnollista identiteettiä ja ryhmäidentiteettiä liikkeen muiden jäsenten kanssa. Se rakentaa osaltaan eroa yhteisön ja ulkopuolisen maailman välillä.

2.3. Lähdeluettelon laatiminen

Lähdeluettelo otsikoidaan "Lähteet". Mikäli tutkielman kieli on kokonaisuudessaan englanti, lähdeluettelo otsikoidaan "Bibliography". Lähdeluettelo voidaan haluttaessa jakaa osiin, esimerkiksi aineisto ja tutkimuskirjallisuus omiksi luetteloikseen. Lähdeluettelo laaditaan tekijän sukunimen mukaisessa aakkosjärjestyksessä. Mikäli samalta kirjoittajalta on useampia lähteitä, julkaisuvuoden mukaan vanhemmat lähteet edeltävät uudempia. Jos saman kirjoittajan lähteet ovat samalta vuodelta, erotetaan nämä toisistaan vuosilukua seuraavalla pienellä aakkoskirjaimella.

Lähdeluettelon tulee olla täydellinen, eli siitä tulee löytyä kaikkien viitattujen lähteiden lähdetiedot. Lähdeluetteloon laitetaan vain ne lähteet, joita tekstissä on käytetty. Lähdeluettelon tulee toimia siten, että tekstin sisäisten viitteiden (kirjoittajan sukunimen ja vuosiluvun) avulla tulee löytyä lähdeluettelosta vastaavat lähdetiedot. Eri lähdetyypit kirjoitetaan lähdeluetteloon hieman eri tavoin. Alla käydään läpi yleisimpien lähdetyyppien merkintäohjeet esimerkkeineen.

Monografia:

Ahmed, Akbar (2004) *Islam Under Siege: Living Dangerously in a Post-honour World*. Oxford: Blackwell.

→ kirjoittajan nimi, vuosiluku, kirjan nimi kokonaisuudessaan, kustantajan kotipaikka, kustantaja (huomaa kursiivit: kirjan nimi kursiivilla.)

Ahmed, Akbar (2007) *Journey into Islam. The Crisis of Globalization*. Washington D.C.: Brookings Institution Press.

→ huom: viitteeseen ei siis laiteta painajaa tai painopaikkaa, vaan kustantaja ja kustantajan kotipaikka

Esposito, John L. (1988) *Islam: The Straight Path*. New York: Oxford University Press.

→ kirjoittajan nimi siten kuin se ilmoitetaan mainitussa julkaisussa.

Aro, Jari (1999) *Sosiologia ja kielenkäyttö. Retoriikka, narratiivi, metafora*. Tampere: Tampereen yliopisto.

→ myös yliopistoissa kustannetuissa kirjoissa mainitaan kustantaja ja kustantajan kotipaikka.

Artikkeli journalissa:

Abbey, Ruth (2003) Recognizing Taylor Rightly: A Reply to Morag Patrick. *Ethnicities* 3:1, 115–131.

→ kirjoittajan nimi, vuosiluku, artikkelin nimi kokonaisuudessaan, journalin nimi, vuosikerta, numero, sivunumerot (huomaa kursivoinnit, sulut, välit, viivat, pisteet ja pilkut; lehden nimi kursivoidaan)

Abdel-Nour, Farid (2003) National Responsibility. *Political Theory* 31:5, 693–719.

Aro, Jari (1998) Verkosto yhteiskuntatieteellisenä metaforana. *Tiede & Edistys* 23:3, 186–197.

→ journalin nimi kirjoitetaan, niin kuin lehti itse ilmoittaa

Nisbet, Erik C.; Nisbet, Matthew C.; Scheufele, Dietram A. & Shanahan, James E. (2004) Public Diplomacy, Television News, and Muslim Opinion. *The Harvard International Journal of Press/Politics* 9:2, 11–37.

→ huom: nimien kirjoittaminen ja erottaminen toisistaan, jos on useampia kirjoittajia

Artikkeli toimitetussa kirjassa:

Schilling, Chris (2002) Two traditions in the Sociology of Emotions. Teoksessa Jack Barbalet (toim.) *Emotions and Sociology*. Oxford: Blackwell Publishing, 10–32.

→ artikkelin kirjoittajan nimi, vuosiluku, artikkelin nimi, kirjan toimittajan nimi, kirjan nimi, kustantajan kotipaikka, kustantaja, artikkelin sivut. (huom: ”(toim.)” viittaa toimittajaan; kirjoitetaan aina suomeksi suomenkielisessä tekstissä. Kirjan nimi kursivoidaan, ei artikkelin nimeä.)

Tiukkanen, Sari-Maarit (1994) Islamilainen konferenssijärjestö O.I.C. poliittisena toimijana. Teoksessa Tuomo Melasuo (toim.) *Vieras Välimeri. Kulttuurien ja politiikan kohtauspaikka*. Tutkimuksia, No. 59. Tampere: Tampereen Rauhan- ja konfliktintutkimuskeskus.

→ jos kirja kuuluu johonkin sarjaan, se mainitaan.

Taylor, Charles (1997/1992). Politics of Recognition. Teoksessa Ajay Heble, Donna Palmateer Pennee & J.R. Tim Struthers (toim.) *New Contexts of Canadian Criticism*. Peterborough: Broadview Press, 98–131.

→ tämä artikkeli on ilmestynyt alun perin vuonna 1992, mutta painettu uudelleen ko. kirjassa. Alkuperäinen vuosiluku ilmoitetaan usein klassikkoteoksissa, jotka on uudelleenpainettu.

Bin Laden, Osama (2008a/1996) Declaration of Jihad against the Americans Occupying the Land of the Two Holy Sanctuaries. Teoksessa Gilles Kepel & Jean-Pierre Milelli (toim.) *Al Qaeda in its Own Words*. Cambridge: The Belknap Press of Harvard University Press, 47–52.

Bin Laden, Osama (2008b/2004) Message to American People. Teoksessa Gilles Kepel & Jean-Pierre Milelli (toim.) *Al Qaeda in its Own Words*. Cambridge: The Belknap Press of Harvard University Press, 70–77.

→ nämä bin Ladenin lausunnot ovat ilmestyneet vuosina 1996 ja 2004, mutta painettu uudestaan vuonna 2008. Koska samana vuonna on ilmestynyt useampi teksti, erotetaan a ja b -kirjaimilla toisistaan.

World Islamic Front Statement Urging Jihad against Jews and Crusaders (2008/1998). Teoksessa Gilles Kepel & Jean-Pierre Milelli (toim.) *Al Qaeda in its Own Words*. Cambridge: The Belknap Press of Harvard University Press, 110–125.

→ ryhmän/organisaation nimissä tehty teksti.

Artikkeli toimitetussa kirjassa kun tutkielman kieli on englanti:

Schilling, Chris (2002) Two traditions in the Sociology of Emotions. In Jack Barbalet (ed.) *Emotions and Sociology*. Oxford: Blackwell Publishing, 10–32.

→ artikkelin kirjoittajan nimi, vuosiluku, artikkelin nimi, kirjan toimittajan nimi, kirjan nimi, kustantajan kotipaikka, kustantaja, artikkelin sivut. Erona suomenkieliseen tekstiin: ”Teoksessa ” → ”In” ja ”(toim.)” → ”(ed.)”

Taylor, Charles (1997/1992). Politics of Recognition. In Ajay Heble, Donna Palmateer Pennee & J.R.Tim Struthers (eds) *New Contexts of Canadian Criticism*. Peterborough: Broadview Press, 98–131.

→ huom: monikkomuoto ”(eds)” kun toimittajia on useampi kuin yksi

Muita esimerkkejä:

Bunt, Gary R. (2003a) *Islam in the Digital Age. E-Jihad, Online Fatwas and Cyber Islamic Environments*. Lontoo: Pluto Press.

Bunt, Gary R. (2003b) Islam Interactive: Mediterranean Islamic Expression on the World Wide Web. Teoksessa B.A.Robertson (toim.) *Shaping the Current Islamic Reformation*. Lontoo: Frank Cass, 164–186.

→ jos samalta kirjoittajalta on kaksi tai useampia tekstejä samalta vuodelta, ne erotetaan a,b,c, jne. -kirjaimilla. Järjestys aakkosjärjestyksen mukaan. (Lontoo kirjoitetaan suomeksi suomenkielisessä tekstissä; ei ”London”)

Juppi, Pirita; Peltokoski, Jukka & Pyykkönen, Miikka (toim.) (2003) *Liike-elämää. Vastakulttuurinen radikalismi vuosituhanen vaihteessa*. Jyväskylä: SoPhi.

→ tässä viitataan kokonaiseen toimitettuun kirjaan, eikä yksittäiseen artikkeliin.

Heijden, Hein-Anton van der (2006) Globalization, Environmental Movements, and International Political Opportunity Structures. *Organization & Environment* 19:1, 28–45.

→ huomaa aakkostus “van der”, yms. -tyyppisissä nimissä

→ huomaa isot alkukirjaimet artikkelien sanoissa englanninkielisissä teksteissä.

Al-Zawahiri, Ayman (2008/2001) Knight’s under the Prophet’s Banner. Teoksessa Gilles Kepel & Jean-Pierre Milelli (toim.) *Al Qaeda in its Own Words*. Cambridge: The Belknap Press of Harvard University Press, 193–205.

→ aakkostetaan Z:n kohdalle

Ur-Rehman, Saeed (2002) Secular Knowledge Versus Islamic Knowledge and Uncritical Intellectuality: The Work of Ziauddin Sardar. *Cultural Dynamics* 14:1, 65–80.

→ aakkostetaan U:n kohdalle; “Ur” kuuluu nimeen, eli ei ole “al”-tyyppinen liite

Sanoma- ja aikakauslehdet:

- Sanoma- ja aikakauslehtien uutisiin tai artikkeleihin viitattaessa käytetään tekstien tyyppistä ja määrästä riippuen hieman erilaisia merkintätapoja. Lähdetiedot pyritään aina antamaan mahdollisimman täydellisinä.

Hirvonen, Elina (2012) Jumalaton näytelmä. Maailma dokumentaristi-kirjailijan silmin - kolumni. *Geo* 9:12, 95.

Korhonen, Keijo (2012) Amerikka hajallaan. Kolumni. *Lapin Kansa* 5.9.2012, 2.

→ mikäli jutulle on merkitty kirjoittaja: kirjoittajan nimi, vuosiluku, jutun otsikko, (myös jutun tyyppi mahdollista merkitä) lehden nimi, numero/päiväys, sivunumerot

Uusi Rovaniemi (2012) Rovaniemi palkittiin kylämyönteisimpänä kuntana. 14.9.2012, 2.

→ mikäli jutulle ei ole merkitty kirjoittajaa, eli se on lehden toimituksen tuottamaa uutismateriaalia tms.: lehden nimi, julkaisuvuosi, jutun otsikko, päiväys, sivunumerot

Helsingin Sanomat (3.1.2009) Schmidt, parasta jälkeen. Pääkirjoitus, 4.

Helsingin Sanomat (31.12.2009) Sosiaali- ja terveystieteiden politiikka ei hevin uudistu. Pääkirjoitus, 6.

Helsingin Sanomat (3.2.2010) Vanhukset tarvitsevat hoitolupauksen. Pääkirjoitus, 4.

Helsingin Sanomat (18.1.2012) Vanhuspalveluille oikeudenmukainen laki. Pääkirjoitus, 2.

→ mikäli esimerkiksi aineistona käytetään suurta määrää lehtiartikkeleita, on perusteltua laittaa pelkän vuosiluvun sijaan koko päiväys lähdemerkinnän alkuun sulkuihin; aikajärjestys

Internet-lähteitä:

- Internet-lähteet merkitään lähdeluetteloon mahdollisimman "normaalisti", eli pyritään löytämään samat tiedot kuin muistakin teksteistä.
- Internet-lähteet merkitään lähdeluetteloon muiden lähteiden kanssa, eli niitä ei ole tarvetta erotella erikseen.

Helem. *About Helem*. [Http://www.helem.net/about.zn](http://www.helem.net/about.zn) (haettu 5.11.2008).

→ tekstin tuottaja (ihminen, organisaatio, ym.), tekstin nimi, www-osoite, hakupäivä (huom: tähän tekstiin ei ole löytynyt vuosilukua tai päivämäärää; pitää laittaa, jos löytyy!)

Paavi Benedictus XVI (12.9.2006) *Faith, Reason and the University. Memories and Reflections*. Lecture of Holy Father. Regensburg, Saksa. http://www.vatican.va/holy_father/benedict_xvi/speeches/2006/september/documents/hf_ben-xvi_spe_20060912_university-regensburg_en.html (haettu 14.1.2009).

→ luennoissa, lehtijutuissa, uutisissa päiväys on usein syytä laittaa täsmällisenä, ei pelkästään vuosilukuna (varsinkin jos juttuja tms. on useita samana vuonna)

Wardany, Irawaty (2008) Asian Gay, Transgender Groups Fight for Their Rights. *The Jakarta Post*. 6.9.2008. <http://www.thejakartapost.com/news/2008/06/09/asian-gay-transgender-groups-fight-their-rights.html> (haettu 6.11.2008).

→ päiväys voidaan laittaa myös lehden yms. jälkeen ja vuosiluku normaaliin tapaan.

Institution for the Secularization of Islamic Society. *Statement of Principles*. <http://www.centerforinquiry.net/isis/about> (last checked 14.1.2009).

→ mikäli tutkielman kieli on englanti "haettu" → "last checked"

2.4. Tärkeitä muotoseikkoja

Kirjalliset työt palautetaan *printattuna* opettajalle joko suoraan tai YTK:n kahvihuoneessa sijaitseviin postilokeroihin. Opettaja voi tarpeen vaatiessa pyytää tekstin myös sähköisessä muodossa.

Kirjalliset työt (tenttivastauksia lukuunottamatta) tulostetaan mustalla värillä valkoiselle A4-kokoiselle paperille ja nidotaan tai liitetään vasemmasta yläkulmasta. Sivun marginaalit tulee asettaa kahteen ja puoleen senttiin ja kansilehden jälkeiset sivut tulee numeroida (sivu numero yksi on ensimmäinen varsinainen tekstisivu). Kappaleiden riviväli tulee asettaa puoleentoista. Tekstinkäsittelyohjelman tavutusta voi käyttää, mutta tekstiä ei kannata tavuttaa itse.

Tekstin kirjasimena käytetään Times New Roman, Arial tai Calibri -fontteja. Kirjasimen koko on 12 pistettä. Jos tekstissä halutaan painottaa joitain asioita, esimerkiksi käsitteiden määritelmiä tai argumentaation solmukohtia, voi tekstiä painottaa *kursivoimalla*.

Jokaisessa kirjallisessa työssä tulee olla kansilehti. Kansilehdessä tulee olla seuraavat tiedot (seuraavalla tavalla ladottuna, ilman ranskalaisia palloja ja viivoja; ks. liite 1):

- Kansilehden yläalaidassa tasattuna vasemmalle:

OPPIAINEEN NIMI

YHTEISKUNTATIETEIDEN TIEDEKUNTA

LAPIN YLIOPISTO

- Kansilehden keskellä keskitettynä (voi olla hivenen isommalla fontilla):

Työn pääotsikko

Työn alaotsikko

- Kansilehden alalaidassa tasattuna oikealle:

Tekijän nimi (opiskelijanumero)

Päiväys PP.KK.VVVV

Suoritusmuodon nimi, esimerkiksi Essee, Luentopäiväkirja tms.

Kurssi ja opintojakso, mihin suoritus kuuluu

Suorituksen vastaanottavan opettajan/työn ohjaajan nimi

Mahdollisten opponenttien nimet seminaaritöissä (jos ovat tiedossa; ks. liite 1)

Pidemmissä kirjallisissa töissä, kuten esimerkiksi kandidaatintutkielmissä ja seminaaritöissä, kansilehden jälkeen tulee olla sisällysluettelo. Useimmat tekstinkäsittelyohjelmat osaavat tehdä tämän automaattisesti mikäli on käyttänyt valmiita otsikkotyylejä ja otsikoiden numerointia. Varsinaisessa tekstissä eli leipätekstissä kappaleet tasataan vasemmalle tai molemmille riveille, ensimmäistä riviä ei sisennetä ja kappaleiden väliin lyödään yksi tyhjä rivi.

Kirjallisten töiden tarkastajat eivät varsinaisesti tarkista tekstin oikeakielisyyttä, mutta hyvästä kielestä tai akateemisesta tyylistä poikkeaminen voi vaikuttaa työn arvosteluun. Suorat lainaukset kirjoitetaan ”lainausmerkkien” sisään jos niiden pituus on alle neljäkymmentä sanaa. Vähintään neljäkymmentä sanaa pitkät lainaukset erotetaan muusta tekstistä omaksi kappaleekseen, kuten esimerkiksi seuraavassa kappaleessa on tehty:

Pitkässä lainauksessa ei käytetä lainausmerkkejä. Pitkä lainaus tulee sientää jonkin verran vasemmalta. Jos pitkiä lainauksia käytetään tekstissä paljon, voidaan niissä myös käyttää leipätekstiä pienempää fonttia. Mikäli alkuperäisessä lainauksessa on kappalejakoja, tulee ne kirjoittaa myös lainaukseen. Kaikissa lainauksissa tulee viitata lainauksen lähteeseen. Mikäli lainauksissa käytetään kursivoiteja tai muita tyylejä, tulee tekstin sisäisessä viitteessä ilmoittaa, kenen kursivointi on kyseessä. Mikäli lainattavassa lähteessä on merkittäviä kirjoitus- tai tyyllivirheitä, voi tällaisia sisältävän lainauksen kohdan perään kirjoittaa [sic], jolla ilmoitetaan, että virheet eivät ole lainaajan, vaan lainattavan virheitä. Hakasulkeisiin voi muutenkin kirjoittaa alkuperäisen tekstin lyhennyksiä näin [...] ja muuta [lyhyttä selittävää] tekstiä, jota alkuperäisessä lähteessä ei ole.

Kaikki tekstissä esiintyvät hahmot, yleensä siis henkilöt tai instituutiot, tulisi esitellä ensimmäisellä maininnalla, minkä jälkeen heistä voi puhua sukunimillä ja lyhenteillä. Esimerkiksi Donald Rumsfeldistä tulisi kertoa, että hän oli Yhdysvaltojen puolustusministeri, ja WEU:sta, että se on – tai oikeammin oli – Länsi-Euroopan puolustusliitto (Western European Union). Vasta tämän jälkeen voi puhua Rumsfeldista ja WEU:sta.

Lisätietoa kielenhuollosta:

- Kotimaisten kielten keskus (<http://www.kotus.fi>).
- William Strunk Jr. & E. B. White: *The Elements of Style*

2.5. Hyvä tieteellinen käytäntö tieteellisten tekstien kirjoittamisessa

Kirjallisten töiden tekijän tulee olla tietoinen ns. hyvästä tieteellisestä käytännöstä ja siihen liittyvistä mahdollisista loukkauksista. Näiden käytäntöjen loukkaaminen johtaa aina seuraamuksiin, joista vakavimpana on määrääkainen erottaminen yliopistosta. Kirjallisissa töissä tulee erityisesti kiinnittää huomiota plagiointin vaaraan. Tutkimuseettinen neuvottelukunta on määritellyt plagiointin seuraavasti:

Plagiointilla (plagiarism) eli luvattomalla lainaamisella tarkoitetaan jonkun toisen julkituoman tutkimussuunnitelman, käsikirjoituksen, artikkelin tai muun tekstin tai sen osan, kuvallisen ilmaisun tai käännöksen esittämistä omana. Plagiointia on sekä suora että mukailten tehty kopiointi. (*Hyvä tieteellinen käytäntö ja sen loukkausepäilyjen käsitleminen Suomessa*)

Plagiointilla tarkoitetaan siis jonkin toisen henkilön tai tahon ajatusten, tiedon, väittämien tai käsitteiden esittämistä ominaan. Plagiointi on joko tahallista tai tahatonta dokumentoimatta jättämistä. Tavallisin plagiointin nykymuoto on opiskelijan internetistä (enemmän tai vähemmän) sellaisenaan kopioiman kirjallisen työn esittäminen ominaan.

Lapin yliopistossa on käytössä Urkund-plagiaatintunnistusjärjestelmä. Järjestelmää käytetään plagiointin tunnistamiseen, mutta myös pedagogisena välineenä opastettaessa opiskelijoita tieteelliseen kirjoittamiseen. Järjestelmää käytetään pro gradu -tutkielmien tarkastamisessa, mutta sitä voidaan käyttää myös esimerkiksi esseetehtävien tarkastamisessa. Lisätietoja ja ohjeita järjestelmästä www.ulapland.fi/urkund. Lisätietoja hyvästä tieteellisestä käytännöstä: http://www.ulapland.fi/Suomeksi/Yksikot/Tutkijakoulu/Hyva_tieteellinen_kaytanto.iw3

Liite 1: Kansilehti

POLITIIKKATIETEET
YHTEISKUNTATIETEIDEN TIEDEKUNTA
LAPIN YLIOPISTO

Pohjoisen politiikkaa
Lappilaisuuden politisoituminen Lapin Kansan uutisissa vuosina 2008–2010

Ville Virtanen (3253339)
14.5.2013
Tutkimussuunnitelma
PSIR1207 Kandidaatin tutkielma ja seminaari
Työn ohjaaja: Matti Matikainen
Asiaopponentti: Jaana Jahnukainen
Tekniikkaopponentti: Kaisa Kajastus